



Fylkesstyret:

Namn	Verv	Oppmøte	Mobil	E-post	
Inge Martin Karlsvik, 6490 Eide	Leiar	MØTT	95264979	inge.karlsvik@mimer.no	
Anne Katrine Jensen, 6638 Osmarka	Nestleiar	MØTT	90156039	anne.katrine@hansgarden.no	
Odd Helge Gangstad, 6475 Midsund	Styremedlem	MØTT	40287112	odd.gangstad@gmail.com	
Arne Rekkedal, 6165 Sæbø	Styremedlem	MØTT	99649978	arne.rekkedal@tussa.com	
Gunnhild Overvoll, 6200 Stranda	Styremedlem	MØTT	97164856	gunnhildovervoll@hotmail.com	
Trond Malmedal, 6445 Malmefjorden	1. vara	MØTT	41631265	trond.malmedal@online.no	
Merete Bolme, 6613 Gjøra	Nestleiar BKL	FORFALL	90967963	mebo@live.no	
Robert Lervik, 6686 Valsøybotn	Nestleiar BU	MØTT	48095678	roobert95@hotmail.com	
Til orientering:					
Petter Melchior, 6214 Norddal	2. vara		92283477	petter.melchior@gmail.com	
Oddvar Mikkelsen 6640 Kvanne	3. vara		41460565	om@orkla.norgesfor.no	
Sekretariatet		Tlf. arb			
Arnar Lyche	MØTT	org.-sjef	71202897	41418871	arnar.lyche@bondelaget.no
Arild Erlien	MØTT	rådgevar	71202895	99726399	arild.erlien@bondelaget.no
Atle Frantzen	MØTT 10.30-12.30	førstekonsulent	71202894	95245900	atle.frantzen@bondelaget.no
Anne Turid Myrbostad		førstekonsulent	71202890	95944610	anne.turid.myrbostad@bondelaget.no

Protokoll fra styremøte i Møre og Romsdal Bondelag tirsdag 21. januar 2014 kl. 10.30 – 16.40 på Felleskjøpets møterom i Molde

Nestleder i rovviltnemnda i region 6, Toril Melheim Strand, Nesset, var til stede på styremøtet fra kl. 10.30 til kl. 12.30. Hun innledet, orienterte og samtalte med styret om rovviltpolitikken.

Faste saker for styret i Møre og Romsdal Bondelag:

1/2013 Godkjenning av saksliste

Vedtak: Innkalling og sakliste godkjent

2/2013 Godkjenning av protokoll 17. desember 2014

Vedlegg: Protokoll var tidligere utsendt for godkjenning.

Vedtak: Protokoll frå styremøtet godkjend.

3/2013 Medlemsutvikling og medlemsverving

Vedlegg: Medlemsstatistikk for året 2013

Medlemstal 31/12-12: 3.349 Medlemstal pr. 31/12-2013: 3.334

Endring: - 15 Nyinmeldte i 2013: 167

Kommentar i styret: Etterlyste utsending av brev til lokallagene om verving med utgangspunkt i den nye politiske situasjonen.

4/2013 Arbeids- og møteplan 2014 (Dato ajourført: 21. januar 2014)

Dato/Månad	Tiltak/Arrangement	Stad	Deltakarar/Ansvarlege
20. januar	Frist for lokallaga forslag til valnemnda		
21. januar	Fylkesstyremøte		Styret
jan / feb.	Møte i valnemnda		
27. januar	Bonden i tidsklemma	Seilet, Molde	
31.jan og 1.feb	Samling for nye, unge bønder	Alexandra, Molde	
10. februar	Lokallaga frist sende inn saker fylkesårsmøte		

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: PB 2047 Moldegård 6402 Molde	Besøksadresse: Fannestrandveien 63. Molde	Telefon: 71 20 28 90	Mobil: 41 41 88 71	E-postadresse: more.romsdal@bondelaget.no
Møre og Romsdal Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891	Internet:
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:		www.bondelaget.no/moreogromsdal

15. Februar	Lokallaga frist uttale jordbruksavtala		
19. Februar	Fylkesstyremøte (årsmeld/rekneskap)		Styret
25. februar	Påmeldingsfrist fylkesårsmøtet		
26.-27.februar	Fellesmøte med Sør-Trøndelag og Nord-Tr.lag	Surnadal	
1. mars	Kontingentforfall		
7. mars	Landbrukskonferanse	Alexandra, Molde	Landbruksinteresserte
7.-8. mars	Årsmøte M&R Bondelag	Alexandra, Molde	Lokallaga, fylkeslaget
11. mars	Fylkesstyremøte (handsame jordbr.avtala)		Styret og samvirkerepr
9. april	Fylkesstyremøte		
9.-11. april	FK-uka	Molde	Stand fylkeslaget
24. august	Open Gard		
5.-7. september	Dyregoddagane	Gjemnes	

5/2013 Representasjon, invitasjon og planlegging av møter og arrangement

??? **Konferanse/møte med LO ang arbeidsvilkår i landbruket - Ikke avklart**

27. januar: Seminar "Bonden i tidsklemma" - Rica Seilet Hotell i Molde kl. 10.30-16.00.

Landbrukets HMS-tjeneste, Fylkesmannen og Bondelaget i Møre og Romsdal inviterer til "Bonden i tidsklemma". Storsamfunnet vil ha større og mer effektive gardsbruk, og bonden får klapp på skuldra når hun eller han utvider drifta. Men, det endrer arbeidsdagen. Samlinga er gratis, der målgruppe er bønder, rådgivere, konsulenter, saksbehandlere, tillitsvalgte og alle andre som er opptatt av utviklingen i landbruket.

Det er søkt om tilskudd fra fylkesvise BU-midler til gjennomføring av konferansen.

Stresser bonden så det går på sikkerheten løs, er spørsmålet **Synnøve Valle** fra Fylkesmannen innleder om. Motivator **Arild Hoksnes** tar for seg om dårlig tid er en myte eller sannhet. Nesteleder i Norges Bondelag, **Brita Skallerud**, skal snakke om HMS-arbeidet er godt nok tilpasset bondens behov.

Neste bolk i programmet tar opp konkrete temaer. Organisasjonssjef i Bondelaget, **Arnar Lyche**, om mil etter mil etter mil! HMS-rådgiver på Nordmøre, **Sigmund Moen Trønsdal**, om hvordan bonden bør håndtere sine logistikkutfordringer, og bonde **Jorunn Gunnerød** fra Molde om hvordan de tilpasset gårdsdrifta når barna kom til.

HMS-rådgiver i Romsdal, **Kari Fløystad**, tar for seg stress og psykisk slitasje i landbruket. Melkeprodusent i Rindal, **Oddvar Pedersli**, forteller om egne erfaringer og hvordan en takler det når bonden blir psykisk syk. Direktør i Landbrukets HMS-tjeneste, **Mette Hågensen**, innleder til slutt om hvordan bonden skal ivareta sikkerheten i en stadig mer stressa hverdag.

29. januar: Kornkonferanse i Oslo. Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche, Arne Rekkedal.

Anne Katrine Jensen møter for Felleskjøpet.

31. januar: Årsmøte i Midt-Norsk Samarbeidsråd, Stjørdal, Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche

31. januar – 1. februar: Samling for unge/nye bønder - på Quality Hotel Alexandra i Molde.

Vedlegg: Program Pr 21. januar påmeldt 26 deltakere.

Invitasjon sendt ut 3. desember på e-post og brev til 405 medlemmer i M&R Bondelag under 35 år. Samlinga har som målsetjing å gje nye/unge bønder ein god start i yrket og aktuell kunnskap om næringa. Det blir særleg sett fokus på saker og oppgåver som er aktuelle for nye/unge bønder.

Samlinga blir halde frå lunsj fredag 31. januar ca kl. 13.00 til laurdag 1. februar kl. 14.00.

Eksempel på aktuelle tema: Utdfordringar for nye/unge bønder. Nye/ynge bønder fortel om sine erfaringar. Aktuelle næringspolitiske tema som er sentrale for nye/unge bønder. Sentrale tema knytt til gardsdrift, t.d. mekanisering, økonomi, bygningsplanlegging. Show på Bjørnsonhuset: "Klypa seiler i beltestredet." Besøk av unge politikere. Erfaringsutveksling med styremedlemmer i M&R BL.

Bidragstytarar under kurset er sentrale personar i landbruksorganisasjonane i fylket, samt bønder som bidrar med å utveksla sine erfaringar.

Kursavgift: Medlemar i Norges Bondelag under 35 år har gratis kurs og opphald. Kursavgift kr. 1.500 for andre deltakarar og for dei som har delteke på tilsvarande samling før.

7. februar: Landbrukskonferanse i Surnadal

Arrangør er Bondelagene i Surnadal og Todalen, Surnadal kommune og Surnadal Sparebank. Statssekretær i Landbruksdepartementet, Hanne Maren Blåfjell (FrP), har bekreftet deltakelse med innlegg. Fylkesleder Inge Martin Karlsvik holder innlegg på konferansen.

13. – 14. februar: Kurs i landbrukspolitikk, Landbrukets Hus, Oslo, Gunnhild Overvoll.

Arrangør er Norsk Landbrukssamvirke. Deltakere er ansatte og tillitsvalgte i landbrukssamvirkets organisasjoner, i Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

19. februar (onsdag): Styremøte i M&R Bondelag på Felleskjøpet i Molde.

Årsmelding, regnskap, sakliste, program og saker til årsmøtet, m.m.

26.-27. februar: Felles fylkestyremøte med Bondelagene i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag.

Holdes på Vårsøg Hotell i Surnadal fra lunsj onsdag 26. februar. Mer info senere.

Aktuelle tema er: 1) Melkerapporten v/Asbjørn Helland som medlem i arbeidsgruppa, 2) Aksjonsplaner/idedugnad v/Lars Morten Rosmo som medlem i NB's aksjonsutvalg, 3) Jordbruksforhandlingene 2014, 4) Åpen Post.

Fylkeslagene kan fortsette styremøte 27. februar fra kl. 09.00 og fram til møtet med Arbeiderpartiet.

27. februar: Møte med Arbeiderpartiet i Midt-Norge, Surnadal

Regionmøte mellom Arbeiderpartiet og Bondelagene i Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. Bekreftet at stortingsrepresentantene Knut Storberget og Else-May Botten deltar.

Møtet legges opp som et dialogmøte der vi utveksler informasjon. Målet er å ha med flest mulig sentrale tillitsvalgte i begge leire fra Trøndelagsfylkene og Møre og Romsdal.

Tidspunkt for møtestart ca kl. 11.00 (dette avklares med Arbeiderpartiet).

7. mars: Landbrukskonferanse på Alexandra Hotell i Molde

Møre og Romsdal Bondelag, Møre og Romsdal Bonde- og småbrukarlag og Fylkesmannen i Møre og Romsdal samarbeider om å arrangere landbrukskonferanse på Alexandra Hotell i Molde fredag 7. mars 2014 med tidsramme kl 10.00 til 16.00/17.00

Det ble 10. januar holdt arbeidsmøte på Bondelagskontoret der Synnøve Valle (Fylkesmannen), Ingvild Nystad (Småbrukarlaget), og Arild Erlien og Arnar Lyche (Bondelaget) deltok.

Bondelaget har egen middag for sine årsmøteutsendinger og inviterte gjester fredag kveld og behandling av ordinære årsmøtesaker lørdag 8. mars. Program, kjøreplan og dagsorden for fylkesårsmøtet i Bondelaget 8. mars legges fram for fylkestyremøtet 19. februar. Fra Norges Bondelag har vi fått beskjed om at nestleder Brita Skallerud møter.

Møre og Romsdal Bonde- og Småbrukarlag planlegger også eget fylkesårsmøte i Molde laurdag 8. mars. Småbrukarlaget arbeider med å få besøk på landbrukskonferansen fredag og årsmøtet lørdag leder Merete Furuberg.

Fylkesmannen starter med skogsamling onsdag 5. mars og deler av torsdag formiddag 6. mars. Fra kl. 10.30 og ut dagen 6. mars har de samling for landbruksforvaltninga i kommunene med hovedvekt på næringsutvikling og strategi. På formiddagen torsdag 6. mars felles samling med HoppId-ansatte.

Alle deltakere som Fylkesmannen har samling for torsdag 6. mars inviteres til å delta på landbrukskonferansen fredag 7. mars.

11. mars (tirsdag): Fylkestyremøte med samvirke om uttale til jordbruksforhandlingene

Møtet holdes på Skarstua. (Fylkeslaga sin frist for å sende uttale til Norges Bondelag er 14. mars.)

Representanter fra samvirke- og landbruksorganisasjonene er invitert. På møtet presenterer organisasjonene sine synspunkter. Deretter eget styremøte i Bondelaget.

Mars/april: Melkekonferanse

Det har vært drøftet å arrangere en egen melkekonferanse på nyåret. Arnar Lyche holdt 3. januar planleggingsmøte med Tine. Aktuelt tidspunkt som samlinga er i slutten av mars eller i april.

9. april (onsdag): Styremøte i M&R Bondelag**9.-11.april: FK-uka i Molde****6/2013 Aktiviteter og møter i lokallagene****Hjemmeside 19.12.2013: Sutrefri bondelunsj i Valldal**

Ein lystig, glad og pratsalig gjeng møttest til bundelunsj i Stall Bjørstad sist fredag. Dette er eit enkelt og uformelt arrangement som Valldal Bondelag står bak og gjennomfører, med ujamne mellomrom. **(STORFJORDNYTT)**

Hjemmeside 23.12.2013: Dieselregninga opp 9.000 kr

Leder Grete Skar Misfjord i Vestnes Bondelag er både skuffet og forundret over avgiftshoppet på diesel til landbruket som finansminister Siv Jensen (Frp) står bak. Leder i Møre og Romsdal bondelag, Inge Martin Karlsvik, sier avgiftsøkningen på avgiftsfri diesel er større enn den har vært de siste 12 år til sammen. **(ROMSDALS BUDSTIKKE)**

Landbrukskonferanse i Surnadal

Surnadal Bondelag og Todalen Bondelag er medarrangørar av Surnadal Sparebanks og Surnadal kommunes landbrukskonferanse "Kva no?" i Surnadal kulturhus fredag 7. februar. Blant innleiarane er statssekretær i Landbruksdepartementet, Hanne Maren Blåfjelldal (FrP) og fylkesleiar i Bondelaget, Inge Martin Karlsvik.

7/2013 Referat fra møter og arrangementer (siden siste styremøte)**6. - 7. januar: Bedre Bonde – kurs, Molde. 25 deltakere. På Felleskjøpets møterom i Molde.**

Møre og Romsdal Bondelag arrangerte 2-dagerskurs for bedriftsledere, dvs bønder, med bakkekontakt. Kurset fokuserte på mellommenneskelige forhold i tillegg til tall og regelverk. Bondens selvinnsikt og innstilling er avgjørende for å lykkes. Målet var å gi bønder grunnleggende ledelsestankegang. Hvilke deler av drifta og områder innen ledelse må du fokusere mer på? Hvilke behov har bedriften/bonden for videre utvikling? Kurset vil hjelpe deg til å finne svar på dine utfordringer.

Kurset var inndelt i følgende tema: _Kompetanse, omverden og risiko, Bedriftsledelse, Mennesker som ressurs, Økonomi, Veien videre. Det meste av kursinnholdet er skrevet av veivalgsrådgiver Ole Christen Hallesby. I tillegg er det beste fra Bondelagets tidligere kurs Bygdekompasset tatt med.

Kursavgift kr 2000. Veileder Ole Christian Hallesby har utviklet kursopplegget sammen med Norges Bondelag. Han har lang erfaring fra rådgiving i landbruket med hovedvekt på ledelse, veivalg og økonomi, er utdannet landbruksøkonom frå Universitet for miljø og biovitenskap på Ås og har i tillegg erfaring fra drift av egen gård.

Gode tilbakemeldinger fra deltakerne. Sivert Mausest fra Landbruk Nordvest vil prøve å holde flere kurs i Møre og Romsdal.

8. januar: Kurs for medlemmer i valgkomiteer, Hans Frafjord

Felleskjøpet Nordmøre og Romsdal arrangerte kurs for sine valgkomitemedlemmer på Felleskjøpets møtelokale i Molde, og inviterte flere organisasjoner med. Kursholder var Astri Liland fra Norsk Landbrukssamvirke. Leder i valgkomiteen i M&R Bondelag, Hans Frafjord, hadde ikke anledning til å delta på Nortura sitt kurs i Stjørdal i oktober, men deltok på kurset i Molde.

8. januar: Politisk treningsleir, Oslo, Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche

Styret, fylkesledere og organisasjonssjefer invitert til politisk treningsleir. Tema var Norges Bondelags mål for det politiske arbeidet og strategi for politisk påvirkning og alliansebygging. Målet var å gjøre deltakerne tryggere i argumentasjonen rundt sentrale landbrukspolitiske temaer.

8.-9. januar: Samling organisasjonssjefene Norges Bondelag, Landbrukets Hus, Oslo, Arnar Lyche

9. januar: Workshop om storfekjøtt, Oslo, Inge Martin Karlsvik
Norges Bondelag og Norgesgruppen var arrangør.

14. januar: Telefonmøte i valgnemnda i Møre og Romsdal Bondelag kl. 21.00.
Arild Erlien er sekretær for nemnda.

14.-15. januar: Temakonferanse Mat og landbruk, Gardermoen, Inge Martin Karlsvik, Anne Katrine Jensen, Arnar Lyche

8/2013 Andre saker

8.1. Saker frå Bygdekvinnelaget:

Årsmøtet i Møre og Romsdal Bygdekvinne lag lørdag 29. og søndag 30. mars på Alexandra i Molde.

8.2. Saker frå Bygdeungdomslaget:

Årsmøtet i Møre og Romsdal Bygdeungdomslag holdes lørdag 22. februar kl 10.00 i Svorkasalen på kulturhuset, Surnadal.

Medlemmer skal være med på vårkurs.

Medlemmer i M&R BU har vært med på jordvernaksjoner i Vestby i Akershus og i Sør-Trøndelag. Kanskje Møre og Romsdal får arrangere landsstevne i Norges Bygdeungdomslag i 2016.

8.3. Styret i Innovasjon Norge avd. Møre og Romsdal 2014-2015

Bondelagets representant, Anne Katrine Jensen, er gjenvalgt som styremedlem i regionstyret i Innovasjon Norge Møre og Romsdal for perioden 2014-2015.

Styret består av disse medlemmer 2014-2015: Leder Terje Dyrseth (Dir. Brunvoll Holding AS), nestleder Anne Katrine Jensen (bonde/småbruker), styremedlemmer Britt Skjong (direktør Radisson Blu Hotell, Ålesund), Kari Hoseth Ansnes (distriktssekretær LO), Per Olav Mevold (adm. direktør Vikenco AS), Per Øvrelid (seniorrådgiver i Kleven Maritime), Randi Karin Asbjørnsen (fylkespolitiker og daglig leder i Data Pro AS) og Knut Flølo (fylkespolitiker).

8.4 Terje Devold ny daglig leder for Den Norske Matfestivalen i Ålesund

Terje Devold fra Ålesund ansatt som ny leder for Matfestivalen. Overtar etter Erling Østrem, som har vært festivalleder i seks år.

Årets festival kommer igjen tilbake til bysentrum i slutten av august 2014. Festivalen fyller 30 år, og det planlegges ei skikkelig feiring av den eldste matfestivalen i landet. Festivalen i fjor ble lagt til Sparebanken Møre Arena på grunn av strenge krav til NM-arena, og behovet for ei samlokalisering av norgesmesterskap, storhusholdningsmesse og utstillersarena. Langt færre besøkende tok turen til festivalen i 2013, og festivalledelsen håper de høye publikumstallene igjen vil ta seg opp i år.

8.5. Prosjektleder for "Auka sau- og storfekjøtproduksjon i M&R"

Mathilde Solli Eide er ansatt som prosjektleder for prosjektet "Auka sau- og storfekjøtproduksjon i M&R". Den nye prosjektlederen er bosatt på Eide og utdannet veterinær. Hun er nå i et vikariat ved Rauma veterinærkontor, og tar til i prosjektlederjobben 1. februar.

Styringsgruppa består av: **Nortura SA** v/Brit Kari Eidseflot Hauger og Halstein Grønseth, **TINE SA** v/Heine Bakke, **TYR M&R** v/Ole Sigbjørn Iversen, **M&R Sau og Geit** v/Odd Bjarne Bjørndal, **M&R Bondelag** v/Inge Martin Karlsvik, **Landbruk Nordvest** v/Sivert Mausset, **Bioforsk Økologisk** v/Turid Strøm, **Fylkesmannen** i M&R v/Ottar Longva, **Felleskjøpet Nordmøre og Romsdal** v/Svein Aure. Leder av styringsgruppa: Inge Martin Karlsvik

8.6. Pressemelding frå M&R Bondelag: Fortsatt gardsdrift i stedet for nedlegging

Pressemelding utsendt 20. desember, og sto på trykk i de fleste av fylkets aviser, Nationen og det ble laget egen sak i NRK Møre og Romsdal:

Per Eldar Nakken er ansatt som prosjektleder i Møre og Romsdal Bondelag sitt treårige prosjekt "Fortsatt gardsdrift", der målet er drift på garden i stedet for nedlegging når nåværende gardbruker nærmer seg pensjonsalder.

Gjennomsnittsalderen for bøndene i Møre og Romsdal er 51 år. Om lag 20 prosent av disse er over 62 år. Ferske tall viser at det nå er under 900 melkeprodusenter i fylket og under 2.800 gardsbruk i drift. Til sammenligning var det vel 2.000 melkebruk og 4.500 gardsbruk for tolv år siden.

Prosjektleder Per Eldar Nakken, som tok til i stillinga 1. desember, har bred bakgrunn fra landbruket i Møre og Romsdal, både fra Tine, landbrukssjef i Fræna, Innovasjon Norge, fylkesmannen og fylkeskommunen.

- Den primære målgruppen for prosjektet er bønder som nærmer seg slutten av sin bondekarriere og det ikke er avklart generasjonsskifte. Målet er å bidra til videreføring av driften gjennom dialog og kartlegging av mulige veivalg og prosess videre. Det vil også være aktuelt å tilby det samme til bønder som er ute i god tid med å avklare veien fram mot et generasjonsskifte, sier Nakken.

Bakgrunnen for det treårige prosjektet som Møre og Romsdal Bondelag nå kjører i gang er at et stort antall bønder er i ferd med å nærme seg pensjonsalder. I svært mange tilfeller driver de relativt store og levedyktige gårdsbruk, men det er ingen neste generasjon som står klar til å overta.

- I en slik situasjon handler det ikke bare om hvorvidt det finnes en kjøper som kan og vil betale en akseptabel pris eller om bruket har et tilstrekkelig og framtidretta driftsapparat, men kanskje vel så mye om følelser og holdninger. Den enkelte bonde må selv ta valget for seg og sitt bruk, men det er viktig at alle alternativer og de ulike konsekvenser blir belyst, sier Per Eldar Nakken.

Vesentlig for gjennomføringen av prosjektet er å komme i kontakt med de bønder som tilhører målgruppen. Særlig nå i første fase i prosjektet, etter hvert vil oppfølging utgjøre en større del. Prosjektleder Per Eldar Nakkens oppfordring er herved at de som er aktuell for prosjektet tar kontakt med han.

8.7. Prosjektet "Auka smågrisproduksjon i Møre og Romsdal

Styret fikk i desember 2013 videresendt på e-post rapport fra prosjektet. Hans Frafjord er Bondelagets representant i styringsgruppa.

Prosjektet "Auka smågrisproduksjon i Møre og Romsdal" startet i april 2012 etter initiativ fra Møre og Romsdal Bondelag, og skal være avsluttet i april 2015. Prosjekteier er Nortura SA og det er finansiert av Nortura SA, Felleskjøpet Agri, Felleskjøpet Nordmøre og Romsdal og Fylkesmannen i M&R.

Prosjektet kom i gang da det var negativ utvikling i tal smågrisprodusenter. Flere hadde meldt interesse for å starte med slaktegrisproduksjon. På grunn av at det ikke er tilgjengelig smågris i fylket, er det derfor ikke tilrådelig å satse på en slik produksjon i større omgang. Etablering av flere svineprodusenter vil også fremme det faglige miljøet for svineprodusentene. En større svineproduksjon vil også styrke produksjonen på kornsiloen på Vestnes.

Utsiktene videre for prosjektet: Fagutvalg gris i Nortura hadde prosjektet på agendaen i møte 11. september, der det ble stilt spørsmål om Nortura sine forpliktelser. Dett ble diskutert i Arbeidsgruppemøte 13. september. Konklusjonen var: *Arbeidsgruppa har vurdert utsiktene vidare for prosjektet på bakgrunn av innstrammainga frå Innovasjn Norge og markedsituasjonen. Svinemiljøet og produksjonen i M&R er sårbar, med låg andel på landsbasis. Purkeringen er i så måte viktig. Arbeidsgruppa meiner difor at prosjektet må halde fram, for å behalde og ivareta svineproduksjonen i M&R på det vesle nivået vi har (2,2 % av purkene på landsbasis og 40 produsenter med purker).*

8.8. Hjemmeside 20.01.2014: - Norsk ull truet

– Ren norsk ull kan i verste fall gå tapt på én sesong dersom ikke strakstiltak settes inn, frykter direktør Arnstein Digernes ved Rauma Ullvarefabrikk – Ull er i vinden som aldri før, men råvarene er ofte importert. Kortreiste fibre bør bli et satsingsområde, mener organisasjonssjef Arnar Lyche i M&R Bondelag.

Møre og Romsdal Bondelag var som medarrangør av ullseminar på Tingvoll i oktober om kvalitet, tradisjon og nyskapning, og medarrangør av førjulskveld på Plassen i Molde i november om "gull av ull" med på å sette bruken av norsk ull på dagsorden. Romsdals Budstikke fulgte lørdag opp med en seks siders sak med fokus på norsk ull, og der blant annet to av foredragsholderne på førjulskvelden er intervjuet.

8.9. Presseklipp siden forrige styremøte – trykt i egen bunke

8.10 Ymse

Medietreningskurs for styret – sjekke opp hva som finnes av tilbud, eks Norsk Landbrukssamvirke.

SAK 1/2014: Rovviltpolitikken

Vedtak: Styret tar saka til orientering.

Saksutredning

Nestleder i rovviltnemnda i region 6, **Toril Melheim Strand, Nesset**, deltok på styremøtet fra kl. 10.30 til kl. 12.30.

Gjennom innledning, orientering og samtale med fylkesstyret ble det ei god og nyttig oppdatering på rovviltpolitikken - et tema som er komplisert å sette seg inn i, og som er omfattet av mange konflikter og konfliktområder. I drøftingene ble det særlig lagt vekt på hva som er aktuelt i Møre og Romsdal, om hvordan arbeidet i rovviltnemnda fungerer og hva som er den politiske situasjonen.

Rovviltnemnda i region seks består av medlemmer fra fylkene Nord-Trøndelag (2), Sør-Trøndelag (1) og Møre og Romsdal (1), samt to representanter fra Sametinget. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er sekretariat for nemnda.

Rovviltnemnda skal blant annet som en av sine hovedoppgaver å utarbeide en forvaltningsplan for å nå fastsatte bestandsmål samtidig som en sikrer forutsigbarhet for berørte parter, herunder landbruk, rein-drift og utmarksbaserte næringer. Forvaltningsplanen bygger på de nasjonale målsettinger for de enkelte rovviltarter i regionen. Forvaltningsplanen inneholder konkrete retningslinjer for den geografiske arealdifferensieringen for regionen, og er nemndas grunnlag til å vurdere bruk av blant annet forebyggende og konfliktdempende tiltak.

Andre oppgaver som nemnda har er fastsettelse av kvoter for lisensfelling av jerv og kvotejakt på gaupe, samt betingede skadefellingstillatelser på gaupe, jerv og ulv. Enkelte år vedtar nemnda også lisensfelling av ulv.

Forvaltningsplanen blir revidert ca hvert 3.år. Vi er nå i overgangen mellom gammel og ny forvaltningsplan.

Omtale og bilder fra møtet er lagt ut på hjemmesida.

SAK 2/2014: Aksjonsplanlegging - aktiviteter og tiltak 2014

Vedtak: Styret har pekt på vurderinger, aktiviteter og tiltak, som blir lagt til grunn for videre planlegging. Endelig aksjonsplan drøftes på neste styremøte. Her blir også utnevnt ledere i regionale aksjonsnemnder.

Vedlegg:

- Notat fra Norges Bondelag 20. desember: Jordbruksoppgjøret 2014 – aktiviteter og tiltak
- Nyhetsbrev fra Norges Bondelag 19. desember til lokale Bondelag om aksjonsberedskap og kampanje foran jordbruksforhandlingene.

Saksutredning:

Fylkeslaget får hvert år i oppdrag fra Norges Bondelag om å utarbeide aksjonsplaner. Jordbruksforhandlingene 2014 kan bli tøffere og vanskeligere enn på lenge. Den nye politiske ledelsen i Landbruksdepartementet har store ambisjoner om å gjennomføre endringer i rammevilkårene for matproduksjon. Den første store testen på hva regjeringa vil med norsk matproduksjon og norsk landbruk får vi i samband med jordbruksforhandlingene til våren.

Fylkesstyret er ansvarlig for aksjoner satt i verk i vårt fylke.

Aksjoner ble iverksatt over hele fylket etter bruddet i jordbruksforhandlingene i mai 2012. Da hadde fylkesstyret på forhånd oppnevnt seks aksjonskomiteer ledet av lokallagsledere, og som gjennomførte aktiviteter tilpasset lokale forhold.

- **Ørsta/Volda/Ulstein (ytre søre Sunnmøre):** Aksjonsleder: Knut Hustad (Hjørundfjord BL)
- **Ålesund-regionen (nordre Sunnmøre):** Aksjonsleder: Odd Einar Fjørtoft (Harøy/Fjørtoft BL)
- **Stranda-regionen (indre Sunnmøre):** Aksjonsleder: Leif Inge Grebstad (Sykkylven BL)
- **Molde-regionen (Romsdal-regionen) –** Aksjonsleder: Anders Øverbø (Rauma BL)
- **Kristiansund-regionen (ytre Nordmøre) Aksjonsleder:** Erik Olufsen (Aure og Tustna BL)
- **Surnadal/Sunnadal-region (indre/nordre Nordmøre)** Aksjonsleder: Oddvar Mikkelsen (Surnadal)

I 2013, da det ikke ble brudd og aksjoner, hadde Norges Bondelag aksjonsberedskap i fem faser:

Fase 0: før forhandlingsstart

Ved brudd: Fase 1: Lokale spontanaksjoner

Fase 2: koordinerte aksjoner over hele landet

Fase 3: demonstrasjon i Oslo med påfølgende våkenatt

Fase 4: markering ved stortingsbehandlingen av jordbruksoppgjøret

Det sentrale aksjonsutvalget har ikke enda lagt fram tilrådinger på mulige aksjoner. Det som drøftes på styremøtet blir lagt til grunn for endelig aksjonsplan som drøftes og vedtas på neste styremøte sammen med fordeling av personer i regionale aksjonskomiteer. Det blir vurdert lukket møte under fylkesårsmøtet 8. mars for å drøfte aksjonsplaner.

Styret i Norges Bondelag, fylkesledere og organisasjonssjefer var 8. januar samlet til politisk treningsleir i Oslo. Tema var Norges Bondelags mål for det politiske arbeidet og strategi for politisk påvirkning og alliansebygging. Inge Martin Karlsvik og Arnar Lyche ga referat og inntrykk fra samlinga.

På styremøtet drøftet mulige aktiviteter og tiltak for våren 2014 både før forhandlingsstart og ved et event brudd i forhandlingene. Av aktiviteter som trenger planlegging:

Fase 0: fram til forhandlingsstart

- Vardebrenning
- Politikermøter
- Videreføring av Bondevenn-kampanjen

Før brudd fase 1:

- Aksjonskomiteer/utvalg i Møre og Romsdal
- Aksjonsaktiviteter ved brudd

SAK 3/2014: Regnskap 2013

Vedtak 1:

Styret sin tilråding til vedtak i årsmøtet med atterhald om Norges Bondelags revisor sin godkjenning:

Vedtak: Rekneskapet for Møre og Romsdal Bondelag for 2013 er godkjend med atterhald om Norges Bondelags revisor sin godkjenning. Rekneskapet er gjort opp med eit årsunderskot på kr 262.266,12. Eigenkapitalen 1.1.2014 er kr 1.206.863,90

Vedtak 2: Styret ønsker framlagt halvårige regnskapsrapporter for senere år.

Vedlegg: Regnskapsrapport 2013

Vedlegg: Forslag til budsjett 2014 (Ble framlagt for styret, men drøftes på neste styremøte)

Saksutredning:

Regnskapet fra og med 2011 ble lagt om, ført av Norges Bondelag og revidert sammen med Norges Bondelag sine regnskap. Bankkonto ligger også i Norges Bondelag.

Regnskapet viser ei driftsinntekt på kr. 1.949.338,64 og en driftskostnad på kr. 2.281.491,16
Renteinntekter var på kr. 69.886,40. Resultat for 2013 viser et underskudd på kr. 262.266,12

Balansen er følgende:

Eiendeler: Bankinnskudd: 1.206.863,90

Gjeld og Egenkapital: Egenkapital: 1.206.863,90

Møre og Romsdal Bondelag har i 2013 pådratt seg et underskudd på kr **262 266,12** i regnskapet. Hovedårsaken er økte kostnader i forbindelse med vanlig drift, samt for dårlige økonomiske styringsrutiner. I forbindelse med landbrukskonferansen/årsmøtet i Ålesund tidlig i mars gikk vi på en kraftig økonomisk smell, uten at dette ble fanget opp av verken administrasjon eller styre. Det ville ha påvirket driftsnivået resten av året. Vi har også en kraftig kostnadsøkning, sammenlignet med året før, i forbindelse med vårt ledermøte. Likeså er det økte styrekostnader og kostnader til fylkesleder. Kostnadsposten ”Utadretta aktivitet” har også økt mye. Ellers er det mindre endringer.

Resultatet for Møre og Romsdal Bondelag har de siste årene vært:

2012: Underskudd kr 4.341

2011: Overskudd kr 465.329

2010: Overskudd kr 33.171

Sammenligning av regnskapstall for 2012 og 2013:

<u>Noen avdelinger:</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Avdeling 8103 Fylkesleder	- 12 300	+ 41 025
Avdeling 8110 Styret	- 383 812	- 336 295
Avdeling 8112 Leder møtet	- 262 767	- 208 811
Avdeling 8113 Årsmøte	- 204 469	- 104 204
Avdeling 8122 Landbrukskonferanse	- 52 212	0
Avdeling 8125 Utadretta aktivitet	- 134 775	- 57 654

Det er også andre avdelinger med vesentlige endringer i forhold til fjoråret, men det er disse som drar mest. Fordeling av kostnader mellom de ulike avdelingene er ikke helt konsekvent. Samtidig er det mange reiseregninger og disse må vi ringe til Oslo for å spore opp. Det gjør det tidkrevende å trenge ned i alle detaljer, men uansett endrer det ikke på sluttsammen i regnskapet.